

Hur synliggör man en nivå som inte finns?

... att göra verkstad av en analys

2020-08-26

Stina Johansson, Region Västerbotten

Utgångsläge

Stora kompetensbehov/låg arbetslöshet (5%)

Stora etableringar på ingång

Avsaknad naturliga mötesplatser “kompetensförsörjning diskuteras överallt och ingenstans”

”YH en nyckel-kompetens”

Solid grund

- + Aktiva YH-anordnare på såväl kommunal som privat nivå
- + YH-nätverk Västerbotten/Norrbotten

Utmaning?

Smala utbildningsområden – många administrativa yrken
Stora behov av kompetens inom industrin
Låg kunskap om YH bland industriföretagen
Nytt utbildningsområde för anordnarna/ej etablerade
kontakter med branschen/dyr utbildning /”större risker”
Stort fokus på yrkesroll inom YH – ej alltid
överensstämmande med branschens benämningar

”Vi behöver ingen enkät – vi behöver göra verkstad!”

Konsekvensen

- 54% Har inte kunnat utveckla produkter som planerat.
- 44% Har inte kunnat expandera verksamheten som planerat
- 31% Har gått miste om order
- 13% Har fått dra ned på produktionstakten

9 av 10

företag har haft
brist på kompetens

”Vi måste ta oss till orsak för att vi hittar folk.”

”Vi ska utveckla kompetens för att kunna utveckla vår verksamhet.”

2 industridialoger (Umeå och Skellefteå)

14 företag, utbildningsanordnare (YH, VUX och gymnasiet), branschrepresentanter (omställningsbolag, AF, IF Metall, Teknikföretagen etc)

Fokus – ”verkstad inte bara prat” i en kreativ miljö

- Inspirationsrunda
- Kort föreläsning av branschrepresentant och RV
- Post-it övning - hur ser vårt rekryteringsbehov ut
- insamling av lappar och genomgång av varje, gruppering
- På vilken utbildningsnivå hör de hemma?
- Grupparbete utbildningsanordnare/bransch - skiss av utbildning

Efterarbete:

- Sammanställning
- Utskick till ett stort urval företag – vidimering (drygt 60 företag)
- Fortsatt dialog företag/anordnare – prioritering°

Analys – utbildningsbehov industrin

Yrkehögskolenivå (teknik): Tekniker (drift, service, produktions, automations, underhåll, skogsmaskin, kvalitet), processoperatörer/maskinoperatörer, ingenjörer (styrsystem, produktionsteknik, maskin, utvecklings, elektronik, hydraulik, mekanik, , produktionsplanerare, beredare, montörer/kval montörer, programmerare, cnc-operatörer, kvalificerad svetsutbildning, produktutvecklare, skogsmaskinförare,

Övriga yrkesroller : Kvalitet, miljö, arbets-miljö, kvalificerad projektledare, marknad/ försäljning/ marknadskommunikatörer, teknisk support, tekniska utbildare, kvalificerade/strategiska inköpare, lönespecialist/löneassistent, tekniska illustratörer, logistiker, laboranter, arbetsledare

Gymnasienivå: industrielektriker, cad-support, maskinförare, verktygsmakare, mekaniker (FU/AU), verkstadsarbetare (skärande bearbetning), driftmurare, svetsare, bilmekaniker, bilplåtslagare, industrilackerare, elektriker, transportarbetare, förrådsarbetare, bergtransportör

Resultat? ... ett industriperspektiv)

- 2018 Tekniker tunga maskiner,
Specialist träkonstruktion
  - 2019 CNC-tekniker blått certifikat,
Produktionsutveckling Industri
4.0
  - 2020 Diagnostekniker, Processtekniker
Underhåll och säkerhet,
Processtekniker Automatiserade
tillverkningsprocesser,
Produktionstekniker digitalisering
och datorstödd tillverkning,
(Arbetsmiljöingenjör)
-

Lärdomar?

Nytta/vikten av att samla flera utbildningsnivåer samtidigt

Behov av förtydligande/förståelse för vad de olika utbildningsnivåerna levererar

Dialogen mellan företag/företag, anordnare/bransch, anordnare/anordnare behöver stötts

Yh stort fokus på yrkesroll – “inte alltid samstämmigt med traditionell kodning av yrken/arbetsgivarnas benämningar

